

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
АНАТОМІЯ ЛЮДИНИ ТА ОСНОВИ ГІСТОЛОГІЇ**
для здобувачів вищої освіти 1 курсу денної форми здобуття освіти
освітньої програми **«Клінічна фармація»**
спеціальності **226 - «Фармація, промислова фармація»**
спеціалізації **226.01 Фармація**
галузі знань **22 Охорона здоров'я**
другого Магістерського рівня вищої освіти

ВИКЛАДАЧІ

**Кононенко
Алевтина
Геннадіївна**

alevtina19820103@gmail.com

**Перець
Олена
Вікторівна**

elenaperets80@gmail.com

1. Назва закладу вищої освіти та підрозділу: Національний фармацевтичний університет, кафедра нормальної та патологічної фізіології.

2. Адреса: м. Харків, вул. Куликівська, 12, 3-й поверх, т. 057-706-30-66.

3. Веб-сайт: <http://pat.nuph.edu.ua>

4. Інформація про викладачів:

Кононенко Алевтина Геннадіївна

Кандидат фармацевтичних наук, доцент кафедри нормальної та патологічної фізіології Національного фармацевтичного університету. Досвід науково-педагогічної діяльності – 12 років. Читає курси: «Анатомія людини», «Анатомія людини та основи гістології», «Human anatomy», «Normal physiology». Наукові інтереси: анатомія, фізіологія, дослідження фармакологічних властивостей засобів рослинного походження.

Перець Олена Вікторівна

Кандидат біологічних наук, асистент кафедри нормальної та патологічної фізіології Національного фармацевтичного університету. Досвід наукової діяльності – 19 років, досвід науково-педагогічної діяльності – 1 рік. Читає курси: «Анатомія людини», «Анатомія людини з основами гістології», «Фізіологія та анатомія людини». Наукові інтереси: ожиріння, причини виникнення, наслідки.

5. Консультації відбуваються кафедрі нормальної та патологічної фізіології відповідно графіку, онлайн відеоконференції в програмі Zoom.

6. Анотація освітньої компоненти: освітня компонента «Анатомія людини та основи гістології» є обов'язковою дисципліною для другого (магістра) рівня зі ІСУ НФаУ

спеціальності 226 – Фармація, промислова фармація, освітня програма «Клінічна фармація».

7. Мета викладання освітньої компоненти: метою вивчення освітньої компоненти «Анатомія людини та основи гістології» є засвоєння студентами будови органів, систем органів людини; визначення на анатомічних муляжах, атласах, малюнках топографо-анатомічних взаємовідносин органів людини, оцінювання вікових, статевих та індивідуальних особливостей будови органів людини.

8. Компетентності відповідно до освітньої програми:

Soft-skills / загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Hard-skills / Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК06. Здатність проводити інформаційну та санітарно-просвітницьку роботу серед населення з метою профілактики поширених захворювань внутрішніх органів, інфекційних захворювань, а також з метою сприяння своєчасному виявленню (самодіагностики із застосуванням сучасних діагностичних тестів) та підвищенню прихильності до лікування цих захворювань; брати участь в організації та проведенні масової вакцинації під час епідемій та пандемій; забезпечувати адміністрування антимікробних препаратів в закладах охорони здоров'я.

ФК08. Здатність здійснювати домедичну допомогу пацієнтам при невідкладних станах та постраждалим в екстремальних ситуаціях.

9. Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 01. Мати та застосовувати спеціалізовані концептуальні знання у сфері фармації та суміжних галузях з урахуванням сучасних наукових здобутків.

ПРН 03. Мати спеціалізовані знання та уміння/навички для розв'язання професійних проблем і задач, у тому числі з метою подальшого розвитку знань та процедур у сфері фармації та клінічної фармації.

ПРН 09. Формулювати, аргументувати, зрозуміло і конкретно доносити до фахівців і нефахівців, у тому числі до здобувачів вищої освіти інформацію, що базується на власних знаннях та професійному досвіді, основних тенденціях розвитку світової клінічної фармації та дотичних галузей.

ПРН 12. Проводити інформаційну та санітарно-просвітницьку роботу серед населення з метою профілактики поширених захворювань внутрішніх органів, інфекційних захворювань, а також з метою сприяння своєчасному виявленню (самодіагностики із застосуванням сучасних діагностичних тестів) та підвищенню прихильності до лікування цих захворювань; брати участь в організації та проведенні масової вакцинації під час епідемій та пандемій; забезпечувати адміністрування антимікробних препаратів в закладах охорони здоров'я.

10. Статус освітньої компоненти: *Обов'язкова*

11. Пререквізити освітньої компоненти: базується на основі біології в обсязі середньої освіти та латинської мови та інтегрується з нормальною фізіологією, патологічною фізіологією, фармакологією, біологічною хімією, першою долікарською допомогою з ознайомчою медичною практикою.

12. Обсяг освітньої компоненти: 3,0 кредити ЕКТС: 50 годин аудиторних занять, з них – 10 годин лекцій, 30 годин практичних занять, 10 годин семінарських занять, 40 годин самостійної роботи.

13. Організація навчання:

Формат викладання освітньої компоненти: проведення лекцій, практичних занять

Зміст освітньої компоненти:**Модуль 1. Анатомія людини та основи гістології****Змістовий модуль 1. Анатомія опорно-рухового апарата (остеологія, артрологія, міологія)**

Тема 1. Вступ до анатомії людини. Методи дослідження в анатомії. Анатомічна номенклатура. Осі і площини тіла. Система скелету. Загальна характеристика кісток. Класифікація кісток. Скелет тулуба. Хребці Хребтовий стовп. Вигини та аномалії хребтового стовпа.

Тема 2. Кістки грудної клітки. Ребра та груднина. Грудна клітка в цілому. Скелет верхніх кінцівок Скелет нижніх кінцівок.

Тема 3. Скелет голови. Вісцеральний (лицевий) череп. Топографія. і порожнини. Отвори, канали. Скелет голови Мозковий череп. Топографія. і порожнини. Отвори, канали.

Тема 4. З'єднання кісток, Класифікація з'єднань кісток. Класифікація суглобів. З'єднання кісток черепа. З'єднання кісток хребтового стовпа. З'єднання кісток грудної клітки. З'єднання грудного поясу. З'єднання вільної верхньої кінцівки. З'єднання тазового поясу. З'єднання вільної нижньої кінцівки.

Тема 5. Вчення про м'язи – міологія. М'яз як орган. Будова м'яза. Види м'язів. Допоміжний апарат м'язів. М'язи, фасції та ділянки голови та шиї.

Тема 6. М'язи, фасції та ділянки спини. М'язи, фасції та ділянки грудної клітки. Діафрагма. М'язи, фасції та ділянки живота. Біла лінія живота. Пахвинний канал. Черевні ділянки.

Тема 7. М'язи, фасції та топографія верхньої кінцівки. М'язи поясу верхньої кінцівки та вільної верхньої кінцівки. М'язи, фасції та топографія нижньої кінцівки. М'язи таза та м'язи вільної нижньої кінцівки.

Тема 8. Вчення про нервову систему – неврологія. Центральна нервова система. Спинний мозок. Біла та сіра речовина. Мозкові оболонки.

Тема 9. Центральна нервова система. Головний мозок. Шлуночки. Провідні шляхи.

Тема 10. Периферійна нервова система. Симпатична та парасимпатична автономна нервова система Черепно-спинномозкові нерви. Спинномозкові нерви та нервові волокна. Сплетення.

Змістовий модуль 2. Анатомія серцево-судинної системи. Гістологічна будова судин та серця. Спланхнологія. Анатомія та гістологія сенсорних систем.

Тема 11. Серце, топографія. Осердя (перикард). Будова стінки серця. Провідна система серця. Кровопостачання та іннервація серця.

Тема 12. Вчення про судини – ангиологія. Артерії, вени, капіляри. Будова та функції. Судини малого (легеневого) кола кровообігу. Артерії великого кола кровообігу. Вени великого кола кровообігу. Лімфатична система. Червоний кістковий мозок. Вилочкова залоза. Селезінка. Лімфатичне кільце глотки. Лімфатичні стовбури та протоки. Лімфатичні вузли.

Тема 13. Органи травної системи. Шлунково-кишковий тракт

Тема 14. Органи травної системи. Травні залози. Печінка. Підшлункова залоза.

Тема 15. Ендокринна система.

Тема 16. Органи дихальної системи.

Тема 17. Органи сечостатевої системи.

Тема 18. Органи чуттів.

Семестровий диф. залік

14. Види та форми контролю:

Контроль знань на кожному занятті: усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних задач.

Контроль змістових модулів: усне опитування, письмова робота.

Форма семестрового контролю: семестровий диф. залік.

Умови допуску до контролю змістових модулів: наявність мінімальної кількості балів за теми (заняття) змістового модулю 1, за контроль змістового модулю 1 (для контролю змістового модулю 2).

Умови допуску до семестрового контролю: поточний рейтинг більше 60 балів, відсутність невідпрацьованих пропусків практичних занять, наявність мінімальної кількості балів за контролі змістових модулів, виконання всіх вимог, які передбачені робочою програмою освітньої компоненти.

15. Система оцінювання з освітньої компоненти:

Система оцінювання з освітньої компоненти

Результати семестрового контролю у формі семестрового диференційованого заліку оцінюються за 100-бальною, диференційованою шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та за шкалою ECTS.

Бали з освітньої компоненти нараховуються за таким співвідношенням:

Види оцінювання	Кількість балів
Модуль 1	
Змістовий модуль 1 1. Оцінювання тем 1-8: робота на заняттях (усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних задач). 2. Контроль змістового модуля 1: теоретичні питання та складання тестових завдань.	20-40
Змістовий модуль 1 1. Оцінювання тем 9-17: робота на заняттях (усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних задач). 2. Контроль змістового модуля 1: теоретичні питання та складання тестових завдань.	40-60
Семестровий контроль з модуля 1 (ЗМ 1+ЗМ 2)	60-100

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється під час поточного контролю та контролю змістових модулів.

16. Політики освітньої компоненти:

Політика щодо академічної доброчесності. Ґрунтується на засадах академічної доброчесності, наведених в ПОЛ «Про заходи щодо запобігання випадків академічного плагіату у НФаУ». Списування при оцінюванні успішності здобувача

вищої освіти під час контрольних заходів на практичних (семінарських, лабораторних) заняттях, контролю змістових модулів та семестрового екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недобросовісності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо відвідування занять. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати навчальні заняття (ПОЛ «Про організацію освітнього процесу НФаУ») згідно з розкладом (<https://nuph.edu.ua/rozklad.zanyat/>), дотримуватися етичних норм поведінки.

Політика щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості. Відпрацювання пропущених занять здобувачем вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про відпрацювання студентами пропущених навчальних занять та порядок ліквідації академічної різниці в навчальних планах у НФаУ» згідно з встановленим на кафедрі графіком відпрацювань пропущених занять. Підвищення рейтингу та ліквідація академічної заборгованості з освітньої компоненти здійснюється здобувачами освіти відповідно до порядку, наведеного в ПОЛ «Про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у НФаУ». Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених кафедрою для виконання видів письмових робіт з освітньої компоненти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – до 20% від максимальної кількості балів за даний вид роботи.

Політика щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій). Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження (апеляцію) оцінки з освітньої компоненти, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про оскарження результатів семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти у НФаУ».

17. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення дисципліни:

Обов'язкова література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Анатомія людини : підручник : у 3 т. Т. 1 / [А. С. Головацький, В. Г. Черкасов, М. Р. Сапін та ін.]. – 8-ме вид., доопрац. – Вінниця : Нова Книга, 2019. – 368 с. : іл. 2. Анатомія людини: підручник / С.М. Білаш, М.М. Коптев, О.М. Проніна, О.М. Беляєва та ін.; за редакцією С.М. Білаша. - К.: ВСВ «Медицина», 2023. — 279 с.
Додаткова література для поглибленого вивчення освітньої компоненти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Анатомія людини: підручник: у 3 т. / А.С.Головацький, В.Г.Черкасов, М.Р. Сапін та ін. – Вид. 3, доопрацьоване – Вінниця: Нова книга, 2013-2015. – 1200 с. 2. Конспект лекцій з дисципліни «Анатомія людини» для студентів медичного факультету, що навчаються за спеціальністю «Технології медичної діагностики та лікування» ІІ медичного факультету (5 років навчання)/ О. А. Григор'єва, А. О. Світлицький, – Запоріжжя: [ЗДМУ], 2020. - 173с.

	3. Анатомія опорно-рухового апарату та нутрощів: навч.-метод. посіб. / М-во охорони здоров'я України, ВДНЗ України "Буковин. держ. мед. ун-т" ; [уклад.: В. В. Кривецький, Н. Б. Решетілова, Ф. Д. Марчук та ін.]. - Чернівці : Медик, 2017. – 99 с.
<i>Актуальні електронні інформаційні ресурси (журнали, сайти тощо) для поглибленого вивчення освітньої компоненти</i>	1. Сайт кафедри патологічної фізіології: https://pat.nuph.edu.ua/ 2. Бібліотека НФаУ: e-mail https://lib.nuph.edu.ua/ 3. Сайт дистанційного навчання https://pharmel.kharkiv.edu/ 4. Електронний журнал з клінічної анатомії. (Англ. Мовою http://link.springer.de/link/service/journals/00276/index.htm 5. Медична електронна бібліотека книг по анатомії. http://meduniver.com/Medical/Book/
<i>Система дистанційного навчання Moodle</i>	https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/view.php?id=4764

18. Технічне й програмне забезпечення освітньої компоненти:

Плакати: внутрішні органи, травна система, нирка у розрізі, серце людини.

Муляжі органів та систем людини: хребет людини із міжхребцевими дисками – 1 шт., скелет людини – 5 шт., череп людини – 5 шт., сагітальний розріз голови людини – 1 шт., скелет кисті із артеріями – 1 шт, модель нефрона – 1 шт., торс людини – 2 шт.

Ноутбук, телевізор, персональні комп'ютери з програмним забезпеченням MS Windows 10 Professional Academic OLP MS Office standart 2019 Academic OLP для тестування; пристрій мультимедійний, екран

Набір сервісів для організації онлайн та дистанційного навчання – Google Workspace for Education Standard, тип ліцензії – free license for education, безстрокова; програма для організації відеоконференцій ZOOM, тип ліцензії – free license for education; модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище MOODLE 3.9.8 тип ліцензії – Open Source; плакати внутрішніх органів людини, муляжі органів та систем людини.